І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 111. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 17-го ЧЕРВНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 17, 1966 No. 111. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 16 червня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

ЗМЕНШИЛОСЯ НАПРУЖЕННЯ між президентом Джансоном і головою Сенатської Комісії Закордонних Справ Сенатором Дж. В. Фулбрайтом, як це виходить із того, що вони обидва довший час кон'ерували в Білому Домі 15- червня. Сенатор Фулбрайт виступав проти закордонної політики Президента, головним чином у В'єтнамі, і давніше Президент зробив був кілька разів у своїх промовах колючі згадки про сенатора, хоч і не називав його по імені. 15-го червня сенатор Фулбрайт відвідав Білий Дім, і Президент запросив його на довшу розмову, яка відбулася в приязній атмосфері, хоч сенатор не хотів виявити теми розмови, кажучи, що вони пили кока-колу.

ПРЕЗИДЕНТ ПОВІДОМИВ, ЩО ВІН незабаром зарядить, щоб вивчали, що можна ще зробити в цьому напрямку, щоб поліпшити якість життя старших осіб. Президент Джансон промовляв на закінченні шкільного року в школі пажів при Конґресі і сказав, що він проситиме секретаря здоров'я, виховання і добродійности Джана В. Ґарднера, щоб зорганізував окрему комісію, яка плянувала нові заходи для покращання життя старших осіб. Ця комісія має взяти до уваги не тільки медичну програму, але також і виховну ділянку, щоб підготовити старших людей до кращого використання вільного часу, коли вони живуть на пенсії. Не штука продовжити життя, але важно й те, щоб це довше життя було також щасливе.

ДЖЕК РУБІ НОРМАЛЬНА ЛЮДИНА, визнало судове жюрі в Далласі, Тексас. Вбивник Лі Гарві Освалда при своєму розумі і тому він може рішати в справі свого адвоката. В цій справі зізнавали і сам вбивник Освалда Джек Рубі, вартові у в'язниці і в'язничний лікар. Жюрі складалося з 7-ох чоловіків і 5-ох жінок. Воно мало вирішити справу умового здоров'я Рубі, чи він має право звільняти свого адвоката та найняти собі іншого. Але рішення жюрі не має жадного відношення до того, чи Джек Рубі був при своєму розумові 24-го листопада 1963-го року, коли він вбив Лі Гарві Освалда за те, що той вбив був 22-го листопада того ж року президента Кеннеді. Рубі був засуджений до смертної кари в березні 1964-го року, але цей вирок нездійснений, бо невирішена апеляція.

500,000 ДІТЕЙ ЩОРОКУ ПРОКОВТУЄ різні піґулки, — стверджує голова Адміністрації Харчів і Ліків д-р Джеймс Л. Годдард. Промовляючи в Крайовому Жіночому Демократичному Клюбі у Вашинґтоні, він заявив, що внесено законопроєкт до Конґресу, щоб припинити цей небезпечний стан. Щоденно пересічно затроюються 75 дітей, проковтуючи різні ліки, призначені для дорослих. Понад 2,000 дітей померли в 1964-му році від припадкового затруєння. Згідно з новим законопроєктом мають зменшити число дитячої аспірини у пляшечках, а в деяких ліках мусять бути вміщені перестороги про небезпеку для них.

У СВІТІ

Д-Р РАЙНЕР БАРЗЕЛЬ, ВИДАТНИЙ ПОЛІТИК КЕРІВНОЇ ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКОЇ ХРИСТИЯНСЬКО-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ, ЗАПРОПОНУВАВ з'єднання Німеччини на такій базі: залишення совєтських військ в з'єднаній Німеччині, леґалізування комуністичної партії з можливістю участи її членів в загальному німецькому уряді та посилення торгівлі й інших зв'язків з Совєтами. Не відомо, чи уряд Людвіґа Ергарда підтримує таку концепцію.

У ЖЕНЕВІ ВІДНОВИЛАСЬ МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ РОЗЗБРОЄННЯ 17-ох держав, яка розпочалась була в березні 1962 року та востаннє була перервана 10 травня ц. р. На першому засіданні цієї нової сесії в минулий вівторок головні делеґати ЗДА і СССР, Вільям Фостер і Алексєй Рощін, погодились, що безпосередніми цілями конференції є осягнути міжнародну конвенцію проти поширення атомової зброї та поширити договір проти атомових експериментів також на підземні вибухи. Однак Рощін заявив, що поки ЗДА не припинять війни у В'єтнамі — СССР на ніякий договір з ними не погодяться.

ГОЛОВНА КВАТИРА НАТО БУДЕ ПРИМІЩЕНА в містечку Вавр в Бельгії, — після зліквідування її у Франції. Вавр має 11.000 мешканців і віддалений від Брюсселю за пів години автомобільної їзди. Збудують там величавий новий будинок. Взагалі, перенесення головної кватири з-під Парижу до Бельгії буде коштувати Бельгію близько 38 мільйонів дол., але ці кошти повернуться їй з надвишкою.

БРИТАНІЯ ЗАПЕВНИЛА САВДІ АРАБІЮ, що вона дасть їй до 1971 року 125 мільйонів долярів на зброєння, після того, як сама вона, Британія, відкличе свої збройні сили з Адену після проголошення самостійности Південно-арабської Федерації. Однак міністер закордонних справ Савді Арабії заявив, що Савді Арабія звернеться до ЗДА з просьбою заґарантувати її державну незалежність: єгипетський президент Нассер твердить, що Аден і інші посілості Південно-арабської Федерації мають належати Ємехові, який тепер є єгипетським сателітом, та погрожує „знищенням" Савді Арабії.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ПІВОФІЦІЙНО ПРОГОЛОСИВ, що коли 30 червня 1967 р. скінчиться термін договору з ЗДА про обов'язок Західньої Німеччини закупити в ЗДА зброю на 1,350.000.000, і коли закінчиться 31 березня 1967 р. подібний договір з Британією про закупи в Британії товарів на 62,500.000 дол. то Західня Німеччина буде вимагати ревізії тих умов. Вони зв'язані з перебуванням в Західній Німеччині 225.000 американських і 60.000 британських вояків.

У СЕУЛІ У ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ СТВОРИЛАСЬ РАДА азійської і тихоокеанської співпраці, куди належать 9 азійських антикомуністичних країн. Вони одностайно засудили атомову зброю і, посередньо, Комуністичний Китай та Францію, які не хочуть підчинитись договорові про заборону атомових експериментів. Однак Японія й Маляйзія спротивились редакції резолюції, що різко засуджувала Північний В'єтнам і солідаризувалась з протикомуністичною війною у В'єтнамі; над злагідненою редакцією заяви в цій справі продовжуються наради.

СЕНАТОР РОБЕРТ КЕННЕДІ ЗАКЛИКАВ в столиці Етіопії, Аддіс Абабі, африканські держави, щоб вони взяли в свої руки ініціятиву в справі договору проти поширення атомової зброї, вказавши на безвиглядність переговорів у цій справі, що ведуться в Женеві між ЗДА й СССР. Кеннеді промовляв перед Організацією Африканської Єдности.

Президент закликає підтримати програму медичної опіки

Вашинґтон. — 15-го червня президент Джансон промовляв в Білому Домі до 250-ох лікарів, дентистів і директорів та адміністраторів шпиталів, закликаючи їх щиро підтримати програму медичної опіки над старшими особами, здійснення якої зачнеться вже за два тижні, — 1-го липня. Президент закликав всіх, щоб не було расової дискримінації при здійснюванні цієї програми, та щоб не було надмірно високих цін за цю опіку та інших надужить. Президент сказав, що 1-го липня зачалася нова доба в опіці над старшими, бо, починаючи від цього дня кожний старший чоловік і кожна старша жінка зможуть лікуватися не зласки стейту чи міста, тільки на основі свого забезпечення. Один урядовець заявив, що ціллю зборів представників всіх тих груп, які опікуються здоров'ям людей, є обговорити всі проблеми, які виринають у зв'язку зі здійсненням програми медичної опіки. Після промови Президента і після вияснень, які подав представник Департаменту Здоров'я, виховання і добродійности зібрані делеґати відійшли до ґотелю Вашинґтон Гілтона, де розділилися на окремі комісії, на яких подрібно будуть обговорювати всі справи, що відносяться до нової програми. Досі більше як 80% всіх американських шпиталів зголосилося, що будуть співпрацювати з урядовими чинниками та не будуть вести расової дискримінації. Всіх шпиталів в країні є 7.548. Але в південних стейтах Алабамі, Міссіссіпі, Південній Каролайні і Вірджінії на всіх 132 шпиталів тільки 17 прийняло урядові вимоги щодо расової недискримінації. Президент закликав ці шпиталі, щоб і вони як найскорше приєдналися до того, щоб можна допомагати всім, без різниці на расу. Президент сказав, що виникнуть різні непорозуміння при здійсненні нової програми, бо „всі ми є людьми", але треба буде ці непорозуміння розв'язувати в користь пацієнтів.

ЗДА відкликують з Франції свої війська

Вашинґтон. — Впродовж найближчих місяців будуть відкликані з Франції стаціоновані там кругло 12.700 військовиків, здебільша летуни та 10.700 членів їхніх родин. ЗДА затруднюють при тих військових одиницях, здебільша летунських ескадрилях, також 2.100 французів. Покищо залишаться ще 17.000 військовиків і допоміжних цивільних службовиків та 26.300 їхніх членів родин плюс 15.200 затруднених французів, аж до часу. поки американсько-французькі переговори вирішать долю американських інсталяцій. Відкликання цих військ переводиться згідно з бажанням французького президента Шарля де Голля, який 7 березня цього року відручно писаним листом до президента Джансона повідомив його, що Франція відкликає свої збройні сили із з'єднаних збройних сил Атлантійського Союзу (НАТО) та вимагає евакуації з французької території всіх вояків, які не підлягають французькому командуванню. Офіційно повідомив про це у середу 15 червня секретар оборони Роберт МекНамара на спеціяльно скликаній пресовій конференції, при чому він докладно подав військові й летунські з'єднання, які тепер стаціоновані у Франції і мають підлягти евакуації, та місцевості, куди вони будуть перенесені. Летунські ескадрилі будуть здебільша перенесені до Британії, а різні інсталяції і склади муніції — до різних країн НАТО, головно до Західньої Німеччини. Американські збройні сили перебувають на території Франції від 6 червня 1944 р., коли-то 90.000 американських вояків висадились в Нормандії, створивши другий фронт задля визволення Франції, Бельгії й Голляндії з-під німецької окупації. Вправді Франція заявляє, що вона хоче зберегти „приязнь і союз" з Америкою, але відкликання її збройних сил з НАТО і видалення американських військ потрясло й послабило ввесь західній фронт.

Секретар торгівлі сумнівається у збільшенні податків

Вашинґтон. — Секретар торгівлі Джан Т. Коннор заявив, що цього року не буде потреби збільшувати федеральні податки, бо економіка ЗДА є досить здорова і внаслідок цього Уряд не буде звертатися до Конґресу в справі податків. Секретар торгівлі підкреслив, що він висловлює свою власну думку в цій справі і що президент Джансон постійно слідкує за розвитком економіки, щоб вирішити справу податків, коли б вимагала цього економіка. Коннор ствердив, що коли не буде якоїсь драстичної зміни, то в податковій справі не буде нічого нового цього року. Журналісти запитували пізніше пресового секретаря Білого Дому Білла Д. Моєрса в справі податків, але він заявив, що президент Джансон не змінив свого становища в цій справі. Джансон часто заявляв, що він слідкує за розвитком економіки і на випадок потреби він вирішить, чи просити Конґрес, щоб збільшити податки для сповільнення інфляційного тиску на економіку.

Проф. Іван Телюк один із 40 учасників економічного семінару

Ню Гейвен, Конн. — Мґр. Іван Телюк, асистент професора економії в Нюгейвенському коледжі та відомий громадський і союзовий діяч, належить до малої групи 40 професорів - економістів з цілої Америки, що були обрані та одержали стипентії на участь у одномісячному семінаарі на тему „останнього розвитку в практичній економії" Семінар відбудеться в Шикаґовському університеті від 27-го червня до 22-го липня ц.р. і його фінансує фундація Дженерал Електрік. Ціллю семінару познайомити професорів - економістів із модерними дослідами в грошобанковій теорії і практиці та пристосування в практиці теорій цін.

Проф. Іван Телюк

АВТОРИТЕТ МОСКВИ В ОПАНОВАНИХ НЕЮ КРАЇНАХ ПОСТІЙНО ЗМЕНШУЄТЬСЯ — ТВЕРДИТЬ ГОВЛЕНД САРДЖЕНТ

Говленд Г. Сарджент

Ню Йорк. — Авторитет Москви, часто рівнозначний із страхом перед її терором, постійно зменшується в опанованих нею країнах Східньої Европи й можна передбачати, що він дальше буде слабнути також і в межах самого Совєтського Союзу — твердив Говленд Г. Сарджент, президент Американського Комітету Визволення в своїй доповіді, яку він виголосив у рямках влаштовуваних Конґресовим Комітетом Америки доповідей ім. Івана Франка. Доповідь п. Сарджента відбулася в середу, 15-го червня, у вечірніх годинах в заповненій залі Українського Інституту Америки. Темою доповіді був „діялог" між вдержуваним Комітетом Визволення „Радіо Свобода", наймогутнішою в світі сіткою радіопересилань до Совєтського Союзу, та слухачами тих пересилань у Совєтському Союзі. Говленд Сарджент, колишній асистент державного секретаря та професійний дипломат і один з найбільших американських авторитетів у справах Совєтського Союзу говорив із нескриваними симпатіями до українців та їх аспірацій, високо оцінюючи працю очолюваного ред. М. Добрянським українського відділу в „Радіо Свобода", що впродовж чотирнадцяти годин денно передає в Україну українські радіопрограми. Доповідача представив та опісля подякував йому за доповідь екзекутивний віце-президент УККА Йосип Лисогір. Після доповіді п. Сарджент відповідав ще на запити слухачів. Докладніше з'ясування доповіді п. Сарджента — в чергових числах „Свободи".

У Південному В'єтнамі загострилась ситуація між урядом і буддистами

Сайґон. —Курінь льояльного центральному південно - в'єтнамському урядові війська вступив в середу 15 червня досвіта до міста Гуе, яке було центром опозиційного буддистського руху та, разом із 450 поліціянтами, які прийшли туди два дні перед тим, почав негайно очищувати вулиці з малих хатніх буддистських вівтарів, які стояли масово на вулицях, спиняючи комунікацію. Покищо не відомо, як зареаґують стаціоновані в тому місті частини війська з 1-ої дивізії, які були прихильні опозиційним буддистам. Тим часом в самій столиці, Сайґоні, атмосфера значно напружилась внаслідку рішення керівної хунти, що конституанта, яка буде вибрана у виборах 11 вересня, не матиме права схвалювати законів ані створювати нового уряду. Войовничі буддисти кількакратно знову пробували творити демонстраційні вуличні походи, що їх поліція розганяла слізним газом. На вулицях Сайґону появились теж сотні малих буддистських вівтарів, всупереч виразному закликові поміркованих буддистських монахів. Посилилась теж голосна агітація проти американців, які ніби разом з теперішнім південно - в'єтнамським урядом намагаються „знищити буддизм". Американські кореспонденти у Південному В'єтнамі твердять, що шанси замирення між урядом Нґуєна Као Кі і буддистами впали до нулі та що буддистський опозиційний рух опинився цілком в руках скрайніх фанатиків, при чому вірогідно вони сильно інфільтровані комуністами. На бойовому фронті американське летунство знищило радарні і ракетні становища за 10 миль від порту Гайфонґу. Зате комуністам удалось збити знову один американський літак, при чому всі три члени його залоги мабуть згинули.

Роман Керницький здобув докторат медицини

Ню Йорк. 8-го червня 1966 р. відбулася в Медичній Школі Ню Йорк Університету ґрадуація п. Романа Григорія Керницького на доктора медицини. Д-р Роман Керницький, що є сином мґра Тараса і п. Д. Керницьких, народився у Снятині Західня Україна та дитиною прибув після другої світової війни з батьками до ЗДА і від тоді жив у Ню Йорку, останньо в Асторії. Він вчився спершу в парохіяльній школі св. Юрія, а згодом у Стайвесант Гайскулі. Після його закінчення студіював у Колюмбійському університеті, де одержав ступінь бакалявра вільних наук з відзначенням (кум лявде), вкінці у вищеназваній Медичній Школі. Упродовж всіх тих студій він належав до найкращих учнів і студентів та закінчив свої унівеситетські студії також з відзначенням. Він, як і його батько, є членом 204 Відділу УНСоюзу. Вітаємо сердечно д-ра Романа Керницького на новій дорозі життя та бажаємо йому найкращих успіхів в його професії та всьому майбутньому житті.

Штучні нирки продовжують людям життя

Вашинґтон. — Д-р Джеймс Р. Кіммет із Відділу Хронічних недуг при Уряді здоров'я заявляє, що дотеперішні досвіди виявляють, що так звані штучні нирки в численних випадках продовжують пацієнтам життя. І так по 1-го червня ц.р. 400 пацієнтів жили з хорими нирками і всі вони були б вже давно померли, коли б їм раз або два рази в тижні штучними нирками-машинами не чистили їхнього організму. Лікарі стверджують, що 97 відсотків пацієнтів можна втримати при житті один рік, коли їх лікується штучними нирками, а 74 відсотки з цих пацієнтів зможуть дожити до 4-ох років від початку лікування штучними нирками. 71-ин відсоток хворих можуть дійти до такого стану, що зможуть вповні працювати.

● **Міжнародна Комісія юристів у Женеві,** розглянувши процес проти совєтських письменників Андрея Сінявського і Юлія Даніеля, засуджених на в'язничні кари за проголошення за кордоном антирежимових творів, визнала той процес „комедією правосуддя", але признала, що це був „великий поступ" у порівнанні з сталінським періодом в СССР.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ЛІТЕРАТОРИ В ТОРОНТІ ВШАНУВАЛИ ІВАНА ФРАНКА

Торонто. — В п'ятницю 27 травня 1966 р., в Мистецькому Стоваришенні „Козуб" влаштовано вечір пам'яті Великого Каменяра Івана Франка. Вечір відкрив і проводив ним голова „Козуба" — І. Боднарчук, доповідь прочитала дочка Івана Франка — пані Анна Франко-Ключко, з художнім читанням творів Івана Франка й присвят Франкові виступали — артисти Юрій Почeнюк, Ніна Миколенко — Теліжин (читали „Мойсея") Зіна Прусаченко (прочитала поезії - присвяти Рильського, Сосюри й Миколи Щербака), Лавро Кемпе (прочитав „Каменярів"). З черги відбулись спогади про зустрічі з Франком, у яких приймали участь: професор Дмитро Козій, проф. Степан Паладійчук, п.Дм. Фодчук . При чайку продовжувалась сердечна розмова присутніх з дочкою Двана Франка — панею Ключко про родину Франків.

ДОПОВІДЬ ПРОФЕСОРА ПЕРХОРОВИЧА

Ню Йорк. — Секція античної історії Української Вільної Академії Наук улаштовує в неділю, 19-го червня, о годині 5-ій після полудня, в будинку Академії в Ню Йорку при вулиці В. Сотій ч. 206 доповідь проф. Юрія Перхоровича на тему: „До генези назв поляне і поляки".

ДАР ЗЕМЛЯКА НА ЗБІРНИК ЧОРТКІВЩИНИ

Ню Йорк. — Йосиф Ваврик, родом з Лосяча, Борщівського повіту, що виїхав був до Канади малим хлопцем ще 1903 р., розуміючи вагу і потребу видання Історично - мемуарного Збірника Чортківської Округи, переслав на руки Ділового Комітету суму 1.000 долярів на Видавничий фонд. Йосиф Ваврик, покінчивши студії в Саскатуні, був довгі роки учителем дітей наших піонерів у Саскачевані аж до переходу на емеритуру. Знаючи ціну книжці, зібрав у себе велику українську бібліотеку.

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ В СИРАКЮЗАХ ВЛАШТОВУЄ ФРАНКІВСЬКИЙ ЗМАГ

Сиракюзи. — Започаткування Станичного Франківського Змагу Пластової молоді Сиракюз, Ютики і Бінґгемтону відбулося в неділю, 12-го червня ц. р. на фармі пана Т. Шоробури недалеко місцевости Менліюс. Змаг почався одноденним таборуванням і Святочною програмою, присвяченою Іванові Франкові. Відкриття цієї імпрези відбулося о год. 11-ій рано молитвою „Отче Наш". Відспіванням Пластового Гимну і відчитанням наказу яким офіційно проголошено Франківський Змаг новацької і юнацької молоді. Змаг буде тривати до кінця цього календарного року. Всі юнацькі гуртки одержали друковані вимоги до змагу, а все новацтво одержало виготовлені станицями книжечки, в яких є зібрані дитячі вірші Франка і два оповідання про І. Франка, передруковані з давніх чисел „Веселки". На обгортці цієї книжечки є світлина Івана Франка з його дитячих років. Подібну книжечку, в якій є передруковані понад 30 віршів Івана Франка і його життєпис зі світлиною з юнацьких літ, одержить вся юнацька молодь в найближчому часі. На Святі було приявних около 60 пластунок і пластунів з Сиракюзів, Ютики і Бінґгемтону. Бунчужним Свята був ст. пл. Ігор Галій (ЛЧ), а комендантами окремих підтаборів ст. пл. Діді Бутенко (Ч. Х) і ст. пл. Тусько Смик (ЧК).

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

КОЛИ НЕМАЄ НІЧОГО...

„Не секрет, що багатьом молодим родинам доводиться починати життя, як то кажуть будівельники, з нульової позначки, коли немає нічого — ні життя, ні сякого - такого домашнього скарбу. Він і вона, залишаючи свої гуртожитки, ходять вечорами міськими околицями, напитуючи кімнату. Дуже часто це помешкання тісне, холодне, а платити доводиться чимало". (З нарису „Після весілля" Наталі Кащук у „Молоді України" 6 травня 1966 року).

ЧИМ ПОТІШИЛИ ЛЬВОВ'ЯН

„Колектив Львівського російського драматичного театру порадував своїх глядачів виставою „Возмездие" (українською мовою це значить „Відплата". — Ред.), — пише кореспондент „Радянської України" в часописі з 6 травня.

ВСЕ ДЛЯ МОСКВИ

У головній друкарні Харкова встановили найновішу апаратіру, — повідомляє „Радянська Україна" 6-го травня. — Це дасть можливість приймати з Москви по фототелеграфу сторінки газети „Правда", що її дотепер доставляли літаками.

П'ЯТДЕСЯТИРІЧЧЯ З ДНЯ СМЕРТИ ШОЛОМ-АЛЕЙХЕМА

Минуло п'ятдесять років з дня смерти видатного жидівського письменника, новеліста, романіста і драматурга Шолом - Алейхема. (Письменник народився в Україні, в Переяславі).

З цієї нагоди в Києві відбувся літературний вечір. Доповідь про життя і творчість письменника виголосив Микола Бажан.

На вечорі читали свої твори, присвячені Шолом-Алейхемові, поети та письменники. („Радянська Україна" з 21 травня).

ТУГА ЗА ВЕСІЛЬНИМ ОБРЯДОМ

Як відомо, режимники в Україні вважають весільний обряд пережитком, архаїзмом. А ось що пише О. Ухань в „Молоді України" з 21 травня: „Трапилося це в Кіровограді. Я йшов вулицею і милувався. Наречена у весільному одязі, з квітами в руках. Наречений у чорному святковому костюмі з квіткою на грудях легко підтримував її... Я був так зачарований, що пішов слідом за молодими, ніби оте тепло спалахуване в очах у юних, зогрівало й мене. Так і плив цей весільний човен серед моря посмішок і теплих поглядів".

МОЛОДЬ ВТІКАЄ З СЕЛА

„В останні роки через цілий ряд об'єктивних і суб'єктивних причин число молоді в селах скоротилося, — сказав на з'їзді комсомолу в Москві Леонід Брежнєв.

Ми, — наголошував Л. Брежнєв, — повинні подолати істотні відмінності між містом і селом, поліпшити умови праці, культурного відпочинку та побуту працівників сільського господарства і передусім сільської молоді.

Леонід Брежнєв мусів признатися, що сільська молодь, важко працюючи в колгоспах, живе ще злиденніше, ніж молодь у містах. („Культура і Життя" з 19 травня).

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сиґі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Знову расовий неспокій

5-го червня ц. р. Джеймс Мередіт, який став своєрідним героєм в очах південних муринів, бо був першим мурином, який не злякався вписатись у 1962 році до університету в Міссіссіпі, розпочав з Мемфісу, у Теннесі, марш до столиці Міссіссіпі, Джексону, щоб доказати своїм однорасовим землякам, що „нема чого боятися". Свою кампанію „проти страху" він повів з уваги на малий відсоток муринів, які скористали з свого права реєструватись як виборці. Більшість муринів у стейті Міссіссіпі та й інших південних стейтах виявляють або повну байдужність супроти виборів і не мають ніякого заінтересування щодо свого права голосувати, — або одверто признають, що бояться звільнення з праці, шикан збоку місцевих білих властей і терору збоку Ку Клукс Клану. Наступного дня, коли Мередіт ішов шляхом ч. 51 — один білий фанатик вистрелив на нього й поранив у кількох місцях шротом.

Мередіта перевезли до шпиталю, а відтіль швидко звільнили, і він вернувся до своєї родини в Ню Йорку, але той замах підсилив обосторонні пристрасті. Лідери різних муринських організацій проголосили „продовжування місії Мередіта", і таким чином сотні муринів почали маршувати впоперек стейту Міссіссіпі, зустрічаючи по дорозі різні перешкоди та аґітуючи в місцевостях обабіч шляху за участь муринів у виборах. Ця кампанія зактуалізувала расову проблему, тим більше, що між багатьма муринськими організаціями найпопулярнішими стають ті, які пропаґують „збройну оборону проти збройних атак".

Расовий неспокій не стосується тільки відносин на Півдні Америки, чи спеціяльно у стейті Міссіссіпі не стосується також одних негрів. Ось уже кілька днів відбуваються в Шикаґо заворушення в порторіканській дільниці, де зосереджені 15.000 порторіканців з-посеред 50.000, які живуть у тому місті. Безпосередньою причиною заворушень, в яких перевертано автомобілі, атаковано поліцію, грабовано крамниці, — було постріленння одного порторіканця, який буцімто замірився пістолею на поліціянта. Ті заворушення набрали таких розмірів, що самі лідери порторіканців затривожились і просили поліцію, щоб вона дозволила їм завести спокій і лад у тій дільниці власними силами, ввести щось ніби „дільницеву автономію".
права і свого службового обов'язку — зберігати лад.

Трудність проблеми у тому, що расових відносин і конфліктів не можна вирішити поліційними засобами, але ризиковно також спутувати поліції руки у боротьбі проти одвертого злочинства. Тим часом Найвищий Суд, признавши поширені права арештованим і значно обмеживши права поліції у переслухуванні запідозрених, діяв з увагою на принципи якнайбільшої свободи людини. Однак, невідомо, як у практиці виявиться ця постанова, коли в країні зростає злочинство, а расовий неспокій відкриває нове широке поле злочинним елементам, що використовують кожну можливість для порушування законопорядку.

Проблема домів для старших віком

Вже довший час ведеться дискусія про доми для наших старших віком людей. Займаються нею не тільки ЗУАДК та УНСоюз, але й такі професійні товариства, як Лікарське, ба навіть Об'єднання вояків українців. В дискусії проблема викрастілазовується, і вже можна говорити про потребу створення двох родів домів: піклувального дому і гуртожитку.

Справа піклувального дому вимагає професійного підходу. Не диво, що тій проблемі присвячують увагу наші лікарі. Д-р Богдан Олесницький писав уже в „Свободі" про можливості такого дому в Нюарку. Піклувальні доми підпадають контролі відповідних міських та стейтових урядів і вимагають вишколеного персоналу. Пересічна старечча пенсія становить коло сотні долярів. Важко забезпечити за ці гроші побут у піклувальному домі. Додаток до пенсії міг би йти із заощаджень самого апліканта, але в більшості випадків треба думати про дотації від урядових аґенцій чи від наших допомогових організацій.

Простіше зорганізувати гуртожитки. Аппліканти заінтересовані у такому домі, де вони могли б мати вигідне одно чи двокімнатне мешкання за невелику ціну. Такий дім не мусів би вести спільної кухні, і його мешканцями були б подружжя. Такий дім мав би читальню з українською пресою та літературою, де відбувалися б дискусії, доповіді, відвідини. Все це наповнило б гуртожиток тим українським життям, до якого старші віком люди звикли. Багато українських лікарів і дентистів згодилися віддавати по кілька годин на тиждень безплатно для праці в таких гуртожитках.

Громади, де відчувається потреба в домах для старших, мусіли б почати розв'язку проблеми на місцях. Ці доми не можуть бути далеко від громад, бо старші громадяни хочуть затримати зв'язок із близькою родиною і приятелями. Доми для старших по наших громадах були б малими українськими осередками, в яких жила б українська думка, що нею сповнені наші старші віком громадяни.

Нова прогалина

Несподівана смерть сл. п. Володимира Кохана, екзекутивного директора Комітету Українців Канади та видатного суспільно-громадського діяча, вибила нову велику прогалину в наших рядах, яку не легко, якщо взагалі можливо, заповнити. Очевидно, що жива й активна суспільність переборює такі втрати, але вони все ж залишають по собі слід на довший час.

Покійний Володимир Кохан добре прислужився своєму народові і своїй громаді. Він належав до тієї ґенерації, яка, після програних під час першої світової війни визвольних змагань, створила в Західній Україні не менше „чудо", як його створили, наприклад, німці після програної другої світової війни, піднісши свою країну із суцільної руїни до буйного розквіту. Тільки про те українське „чудо", довершене в обставинах окупаційного гніту, постійних шиканів та переслідувань, мало-хто говорить і мало-хто в світі про нього знає. Бож тільки „чудом" можна назвати загальний суспільний, культурний і, зокрема, економічний розвиток українського населення Галичини в тому періоді, саме завдяки таким працівникам та ентузіястам, як покійний Володимир Кохан.

Прикмети ентузіязму і наполегливости, сполучені з почуттям реалізму та відповідальности, характеризували його працю, як характеризують працю його ґенерації в Новому Світі. Це — чесноти, що роблять людину повновартісною і цінною на кожному місці і в кожних обставинах. І коли такої людини нагло не стало, по ній залишається прогалина, яку не легко заповнити.

Іван Кедрин

ПРОБЛЕМА ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УНР ПІД ТЕПЕРІШНЮ ПОРУ

(1)

Коротка інформаційна пригадка: після трирічної жалюгідної української міжпартійної і міжгрупової сварні всіх проти всіх, зараз по останній світовій війні, на першій сесії Української Національної Ради 16-20 липня 1948 року прийнято „Тимчасовий закон про реорганізацію Державного Центру УНР" на базі закону про „Тимчасове Верховне Управління" з 12 листопада 1920 року, ухваленого ще на українській території. Тоді то з'єдналися в Національній Раді всі партії за вийнятком гетьманців: ці останні, всупереч становищу, що його займають усі монархістичні рухи й партії у вільному світі, які засідають у парляментах разом з республіканцями, соціялістами й навіть комуністами (Італія, Франція), заявили, що вони принципово не можуть належати до Державного Центру, який базується на республіканському принципі, — дармащо авторитетні речники Центру кількакратно заявили, що державний устрій у вільній Україні залежатиме від волі народу. Окрема Комісія, яка старалася приєднати гетьманців до участи в УНРаді, ствердила, що „СГД (Союз Гетьманців - Державників) відкидає рацію правного пов'язання УНРади з законами й органами УНР". („УНРада, Матеріяли...", травень 1950). Зате покійний Степан Бандера опублікував окрему статтю деклярaтивного характеру „Чому ми приступили до УНРади", в якій зайняв дуже розумне державницьке становище щодо потреби найширшої міжпартійної консолідації всіх конструктивних сил на еміґрації. Однак, у січні 1950 року ЗЧ ОУН(р) С. Бандери виступили з УНРади, а в березні 1957 року зробила те саме ОУН(с) А. Мельника, яка, проте, вернулася туди через три роки.

Ці сецесії стали причиною того, що протягом усього часу існування УНРади існує — все ще не розв'язана — проблема консолідації. Вона загострює ситуацію Державного Центру (УНРади), яка взагалі надзвичайно складна і трудна. Ця трудність складається з таких головних моментів:

1) Міжнародна деконьюнктура для української визвольної справи. Мариво атомової війни спонукує західні великодержави вести політику „співіснування", що у практиці означає поґоджування із створеним большевиками територіяльно-політичним статусом кво, отже й не дразненням Москви проблемою деколонізації Сходу Европи, проблемою визволення уярмлених народів. Очевидно, що в цій ситуації головне завдання Державного Центру як і всієї еміґрації — приєднувати для української визвольної справи приятелів у широкому світі — надзвичайно утруднене.

2) Брак людей для праці. Найметкіші й молодші українці, які опинилися в країнах Західньої Европи, особливо в Західній Німеччині й Австрії, закінчивши там студії чи доповнивши їх різними курсами, — включилися в місцеву економіку або виїхали за океан. Мінімальна частина інтеліґенції залишилась на політичній роботі, у наукових установах, у редакціях газет, в українських відділах радіостацій. Цей кадр старших діячів - еміґрантів щораз скорчується. На першій сесії УНРади у 1948 році президентом УНР в екзилі був Андрій Лівицький, головою Виконавчого Органу Ісаак Мазепа, головою УНРади Борис Іваницький — видатні імена з історії визвольної війни - революції. Усі вони нині не живуть. Так само померли видатний галицький політик - парляментарист і журналіст, голова Виконавчого Органу д-р Степан Баран, другий президент УНР в екзилі д-р Степан Витвицький, його заступник Іван Багряний і голова УНРади Осип Бойдуник — усі також з авторитетом свого політичного чи письменницького минулого, усі з широким овидом. Між померлими членами УНРади теж видатний економіст і людина високої особистої культури, професор Євген Ґловінський і видатний журналіст, член Центральної Ради й кол. міністер УНР, Микола Ковалевський. Наявність людини в кожній ділянці і при кожному варстаті праці першорядна, бо люди творять діло, люди надають напрямок подіям і люди виповнюють їх змістом. Що й казати про важливість персонального моменту в керівній політичній організації, коли проблема лідерства є центральною проблемою життя української громади у вільному світі і коли авторитет тієї керівної організації залежить передусім від персонального авторитету й здатности її керівників.

3) Брак фінансових засобів. Численні критики Державного Центру УНР за кордоном залюбки закидають йому інерцію, замалу діяльність на чужинецькому терені. Д-р Михайло Данилюк у своїх двох статтях у „Свободі" з 21 і 22 квітня ц. р. п. н. „Пост скриптум" має повну рацію, стверджуючи, що УНРада не може обмежувати себе „репрезентацією державної ідеї на базі традиції і леґітимности", що вона повинна виявляти ту всебічну діяльність, яку він сам зараз таки конкретно формулює. Поминаючи обидва вищенаведені моменти — міжнародно - політичну деконьюнктуру і брак людей — треба на це відповісти запитом: з яких засобів можна вести таку широку працю? Радимо прийти на будь-котрі сходини будь - котрого відділу Т-ва Прихильників УНРеспубліки (проковтнувши невідпо-

(Продовження на стор. 3)

А. Заплітний

В'ЄТНАМСЬКА ВІЙНА В ЦИФРАХ

Війна у В'єтнамі є своєрідним збройним зударом, якого дотепер не мали ЗДА в своїй історії. Замість сталого фронту і уточненого числа ворога, американський вояк, кожного дня і ночі, на кожному місці, мусить бути готовим до бою з партизанами. Тереном війни є переважно тропічні джунґлі з непрохідними, густими лісами, небезпечними баґнами, при частих зливних, а деколи безперервних дощах, званих мансунами.

Якщо йдеться про людські жертви, то від початку війни, приблизно від 1961-го по кінець травня 1966 року, американська армія мала 3,406 забитими. Число ранених далеко більше: тільки в 1966 році їх було 10,231. Надзвичайно відрадним є факт, що лише один відсоток ранених забирає смерть; 99 відсотків більше або менше видужує. Виживлення і одяг американського вояка коштують річно 5,100 дол., але у В'єтнамі через своєрідні обставини ця сума підноситься до 6,200 дол. Якщо взяти до уваги людський чинник і число жертв, то В'єтнамську війну можна зачислити до малих.

Виходячи з засади, що кожне людське життя має безцінну вартість, згадані воєнні втрати в людях є лише малим дробом щорічних 50.000 жертв в автомобільних катастрофах на дорогах ЗДА. До того ж ті жертви в більшій частині є наслідком недбайливости чи сваволі водіїв автомашин, тоді як вояки на полі бою гинуть, допомагаючи слабій і малій нації втримати свою державну незалежність.

Війна у В'єтнамі стає більшою, коли візьмемо до уваги матеріяльні і грошові витрати. При теперішньому стані — 235,000 вояків на фронті і в запіллі — вона коштує річно 13 більйонів долярів. Якби цей стан піднесено до 400,000, тоді на цю війну потрібно буде витрачати річно 21 більйон долярів. Наведемо кілька родів витрат, щоб приблизно з'ясувати, чому такою дорогою є війна у В'єтнамі.

Сучасний літак коштує приблизно два мільйони долярів, тоді як під час Корейської війни літак найновішої конструкції коштував 340,000 дол. Утримування в дії літака типу Б-52 коштує 1,300 дол. на годину. 750-фунтова бомба коштує 30,000 дол. Всякого роду стрільна уживається щомісяця на сто мільйонів дол. Армія потребує місячно 700,000 тонн харчів і військового виряду. Достава їх коштує річно 225 мільйонів дол. На кінець травня ц. р. американська армія втратила 250 літаків та 177 гелікоптерів. На допомогу національній в'єтнамській армії виплачено цього року 621 мільйон дол. Згадати ще треба про витрати на будову військових складів, приміщення для вояків, на розбудову портів і військових шпиталів.

Коштовною є також ротаційна система, згідно з якою американського вояка по одному році служби на фронті перевозять до ЗДА або іншої країни. Також кожного американця, який загинув у В'єтнамі, перевозять коштом держави з великими почестями до ЗДА і хоронять в родинному місті або містечку.

Американська армія має величезну силу вогню і техніки, але вона розпорошується по високих тропічних травах та густих лісах в розшуках ворога, який зникає при її зближенні. До того ж ЗДА добровільно обмежили себе бомбардуванням всякого роду ґрунтових та залізничних доріг, мостів, поромів та деяких воєнних споруд у Північному В'єтнамі, минаючи ворожі фабрики, греблі, портові урядження та цивільну людність по селах та містах. Матеріяльна шкода з цього бомбардування незначна, якщо міряти її американським маштабом, але вона дуже болюча для такої недорозвиненої країни, як Північний В'єтнам.

Очевидно, що тільки така багата країна, як ЗДА, може дозволити собі такі високі воєнні видатки, звичайно, при розумній загальній та фіскальній господарці.

Витрати на війну у В'єтнамі великі, але вони є малими в порівнянні з сумами, що їх американські ліберали готові щедрою рукою давати комуністичним країнам у формі допомоги, низько - процентових позичок та довгореченцевих товарових кредитів. Ліве крило Демократичної партії, так звана Американська Демократична Акція, в скороченні АДА, на своїй конвенції схвалила постанову в цьому дусі.

Цю точку програми розвинув В. Рутер, голова юнії автомобільних робітників в Дітройті, поставивши вимогу, щоб ЗДА протягом 25 років призначали щороку по 20 більйонів дол. на допомогу недорозвиненим та комуністичним державам. Немає найменшого сумніву, що якби ці ліберали мали вирішний голос, вони з великим запалом взялися б за реалізацію цієї постанови. АДА, яка в останніх п'ятьох роках осягнула великий вплив на внутрішню та закордонну політику ЗДА, робить і робитиме щораз бельший натиск на американський уряд в цьому напрямі.

Згадані вище людські жертви і матеріяльні витрати себе виправдали. Вони спинили аґресивний гін комуністичного Китаю та Північного В'єтнаму. Вони також викликали поважний сумнів, чи комуністична доктрина „визвольних воєн" має реальну основу і чи приведе вона комуністів до вимріяної цілі заволодіти цілим світом.

Інші думки і погляди на війну у В'єтнамі мають американські ліберали. Але є поважні дані, що американська нація, здаючи собі справу з короткозорости цих кругів, їхнього незнання та легкодушности, з якою вони грають із долею своєї країни, не піде за їх кличами та програмами.

ШКОЛИ ДЛЯ ВСІХ ВІД 4-ОХ РОКІВ

На початку червня ц. р. Програмова Комісія Крайового Виховного Товариства рекомендувала запровадити безплатне новчання всіх дітей у ЗДА від 4-ох років життя.

Фред М. Гечінґер, редактор шкільного й виховного відділу „Ню Йорк Таймсу", підкреслює, що навчання дітей в такому ранньому віці не є жадною новиною, бо европейська аристократія вже віддавна тримала для своїх малят гувернанток і домашніх учителів, які навчали цих аристократичних нащадків від хвилини, коли вони починали ходити й говорити.

І тут, в Америці, заможні батьки віддають своїх дітей у віці 4-ох років, або й раніше, до різних передшкільних закладів, в яких легким способом досвідчені педагоги розвивають умові та фізичні сили своїх маленьких вихованків.

Фінансовані фондами Федерального Уряду, з початком боротьби проти вбогости почали творитися в ЗДА подібні передшкільні заклади для дітей, батьки яких не можуть їх правильно виховувати, будучи зайняті заробітковою працею.

Виходить, отже, так, що і найбагатші і найбідніші діти можуть уже на 4-му році життя користати зі спільного навчання в передшкільних закладах, тоді як діти середньої кляси позбавлені цієї можливости користати з так званого „головного старту".

Виховне Крайове Товариство вважає, що всі діти американських батьків мусять починати науку на 4-му році життя, і арґументує цю потребу такими фактами:

Психологічні досліди виявили, що діти ще перед 6-им роком життя, коли починають навчання в публічній школі, і навіть перед 5-тим роком, коли вони виховуються в садочках, умово й емоційно розвинені значно більше, ніж діти, які сидять вдома з батьками. При ранньому навчанні дітей легше усувати затримки в їх розвою, які спричиняють труднощі вчителям у перших роках шкільного навчання.

Соціолог Омар Мур навчав трирічних дітей читати і писати. Бенджемін С. Блум із Шикаґівського університету ствердив великі успіхи в науці відсталих дітей, що походять із так званих міських нетрів. Цих дітей навчали згідно з програмою так званого „головного старту". Інший науковець знайшов у дітей, які почали навчатися на 4-му році життя, менше еґоїзму, що опановує дітей, виховуваних вдома.

Очевидно, що представники Виховного Товариства не проєктують переносити матеріял навчання з теперішньої першої кляси, або з дитячого садка до тієї кляси, в якій навчатимуться діти у віці 4-ох років. Ціль навчання цих дітей не вміння читати й писати, а розвиток їхніх умових здібностей, щоб вони могли розуміти все те, що до них говориться, і пізнавали життя разом із іншими дітьми.

Щоб могти здійснювати цю нову програму навчання у 4-літніх, треба спершу підготовити відповідне число учителів, бо навіть найліпші інтенції не можуть бути здійснені, коли нема фахівців.

У деяких американських містах є дитячі садки для українських дітей, а подекуди зорганізовано навіть передшкілля. На жаль, лише малий відсоток наших дітей охоплений цими закладами, хоч всі розуміють їх велике значення у вихованні дитини.

Фахівці - психологи твердять, що характер людини встановлюється у головних рисах в перших роках її життя. Тому роки від 1-го до 6-ох найважливіші для неї. Однак, саме в цих роках так мало піклуються дитиною батьки.

Продовження обов'язкового навчання на два роки вимагатиме від держави великих коштів. Тим часом самі батьки повинні дбати про те, щоб їхні діти починали свою „науку" в ранньому віці — у приватних дитячих садках та в передшкіллі.

Палата схвалила $17.8 більйона на скріплення оборони ЗДА

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 14-го червня признала 17.8 більйона дол. на посилення оборони країни. Рішення Палати запало майже одноголосно, бо „за" було 356 конґресменів, а „проти" тільки 2. Ця ухвала Палати є визовом виконній частині Уряду ЗДА, бо в ньому є рішення про будову двох атомових фреґат, що має коштувати 258 мільйонів дол. і проти цього є Уряд президента Джансона. У схваленому проєкті домагаються конґресмени, щоб секретар оборони Роберт МекНамара „почав заходи" в справі будови двох атомових фреґат в можливо найскоршому реченці. При здійснюванні цієї ухвали Палати повинно бути вияснено, хто в дійсності має вирішувати справу збройних сил: Конґрес чи Уряд. Схвалена Палатою сума призначена на фінансовий рік, який починається 1-го липня ц.р. і триває до 30-го червня 1967. Секретар оборони вже давніше заявлявся проти того, щоб будувати менші атомові надводні кораблі, бо досі будували тільки атомові літаконосці і підводні човна. МекНамара твердить, що менші атомові кораблі не виплачуються будувати, бо цю саму службу можуть із повним успіхом виконувати неатомові кораблі. Аж три роки натискав Конґрес на Уряд, щоб почав будувати другий атомовий літаконосець. Конґрес схвалив був 20 мільйонів дол. на початкові видатки, зв'язані з будовою однієї атомової фреґати, але Уряд не почав досі цієї будови, тільки повідомив, що цього року до будівельної програми Уряду включено будову двох неатомових нищильників. Внаслідок такого становища секретаря оборони голова Сенатської Комісії збройних сил конґресмен Мендел Ріверс вирішив, що треба вирішити оцю конституційну неясність, хто в дійсності має вирішний голос в справах оборони країни, Конґрес чи Уряд законодатна частина Уряду — чи його виконна частина. На думку Рівенса Конґрес, а не Департамент Оборони несе головну частину відповідальности в цій справі, бо Перший артикул Конституції дає Конґресові право „збільшувати і втримувати армію та фльоту". Подібна справа виринула вже в 1962-му році, але тоді президент Кеннеді переконав був тодішнього голову Сенатської Комісії Збройних Сил Карла Вінсона, і той уступив був в користь Уряду та не домагався, щоб будувати далекосяжні бомбовики РС -70.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(14)

— Що то за хлопець, — спитав Валько.

— Мирон, — відповів „цензор". — Одного хлопа син з Н.

— Хлопський син! Тьфу, якого біса тим хлопам пхатися сюди! — проворкотів Валько. (II, 39-40).

І оцей „хлопський син" Мирон майже цілий рік сидів на „ослячій лавці", призначеній для найгірших учнів. Та не всі вчителі були такими, як Валько і як о. Телесницький. Франкові здібності знайшли признання наприкінці першого року навчання.

Сам Франко згадує про це в своїй автобіографії; докладніше оповідає про цю історію довголітній, аж до смерти його вірний приятель, Карло Бандрівський.

„Перед кінцем другого півріччя 1865 року, — пише Бандрівський, — запитав учитель Крушельницький, хто хоче добровільно деклямувати на „екзамені". На це запитання встав в „ослячій лавці" Іван Франко і каже, що він хоче деклямувати „Кіт з'їв сало". „А звідки ці вірші знаєш?" — питає. А він, себто Іван Франко, каже: „Я тепер перечитав читанку руську з IV-ої кляси народної школи, де цей вірш вміщений". Учитель казав йому деклямувати. А що деклямація припала вчителеві до вподоби, він взяв Франка за руку і перевів з „ослячої" до першої лавки". (І. Франко у спогадах, ст. 82).

К. Бандрівський оповідає, що на тому екзамені була мати І. Франка між гістьми, і члени комісії ґратулювали їй, коли Іван з успіхом деклямував про кота, що з'їв сало. Сам Іван Франко говорить у своїх споминах, що це батько був на його першому екзамені і що з радости він розплакався, коли побачив успіх свого найстаршого сина. (I, A, 163).

Тут треба пригадати, що І. Франко не так чорно дивився на свої шкільні роки, як це люблять тепер представляти, говорячи про „буржуазну школу", а ще до того у оо. Василіян.

Згаданий вже О. Войташевський у передмові до російських перекладів Франкових оповідань писав про шкільні часи І. Франка таке:

„Не радісно споминає І. Франко про ті перші роки своєї науки, але ще тяжчі спомини лишились в нього про дрогобицьку нормальну школу оо. Василіян, до якої він учащав протягом дальших 4-ох літ. (Тільки трьох літ! — Л.Л.). Гімназіяльні роки також не були ясною плямою на темнім тлі тодішньої невеселої шкільної дійсности. А наскільки ненормальною і дикою була тодішня галицька школа, бачимо ясно із Франкових оповідань із його шкільних літ. Майже всі ті оповідання мають автобіографічний характер. Дике знущання над особами дітей,ненастанне биття лінійками та різками, повне неуцтво в науці та безсовісне хабарництво панів педагогів, ось сумна шкільна дійсність. Досить тільки прочитати оповідання „Оловець", „Отець ґуморист" та "Schön Schreiben", щоби зрозуміти, якими страховищами віяло від тої дійсности." (VI, 333).

І. І. Басс у книзі „Іван Франко" (Київ, 1956, ст. 21) писав про шкільні роки письменника таке:

„З перших днів перебування серед сірих холодних стін василіянської школи малий Франко відчув її задушливу атмосферу. Всі викладачі, писав він, крім викладача „красного писання", були монахи і попи. (Там були тільки „монахи", бо це був монастир — Л.Л.). В школі панував єзуїтський режим виховання, учителі били учнів."

(Далі буде)

Янґставн, Огайо

ДЕНЬ МАТЕРІ

Старанням Осередку СУМА ім. пол. Є. Коновальця відбулось Свято Матері 7-го травня в залі Української Католицької Церкви.

Свято розпочато бенкетом, яким проводив д-р Р. Стахура, о. монс. Лев Адам'як зі своїм сотрудником отцем Є. Левадовським поблагословили заставлені їжою столи, і всі разом відспівали Христос Воскрес.

Відкрив свято голова Осередку В. Гевко, який з'ясував значення української матері, та геройство багатьох матерей у визвольних змаганнях українського народу. Д-р Р. Стахура виголосив реферат та своїми словами зворушив не тільки матерей та і всіх присутніх.

Належить згадати, що жіноцтво Осередку СУМА під управою п. Фени Поліщук приготовило смачну вечерю. Бенкет закінчено молитвою.

По бенкеті всі гості перейшли до другої залі, де відбулася мистецька частина. Булавний юнацтва М. Терлецький відкрив мистецьку частину. Мішаний хор Осередку „Верховина" під управою Петра Весоловського відспівав Христос Воскрес. Старша юначка СУМА Стефанія Поліщук виголосила промову в честь Української Мами. В честь матері деклямували Ірина Гаврилко, Мирон Ліщак та Євгенія Гаврилюк, ці діти вже тут народжені, однак чистою українською мовою і з чуттям виконали свої деклямації. Покликано вибрану найстаршу Маму свята пані Єву Маркевич, котру привітали юначки Осередку, Ірина Гевко, Анна Вус та Ірина Поліщук. Мама Є. Маркевич зі сльозами зворушено подякувала присутнім за честь та розцілувала юні сумівки.

Гарну сценку в честь матері підготовив аматорський гурток Відділу Юнацтва на чолі свого Булавного М. Терлецького. Мішаний Хор „Верховина" під управою П. Весоловського відспівав дві пісні. Хор є здисциплінований, а голоси гарні і чисті, диригент вложив багато жертвенної праці в цей хор, всім членам хору належиться признання за їх труд. На цьому святі були присутні гості з Осередків Кентон та Акрон і гості з околичних міст. Голова Осередку В. Гевко закінчив свято подякою для всіх виконавців, і подякував позамісцевим гостям, та побажав всім українським матерям довгого життя та дочекати їм бути ще у вільній незалежній Українській Державі. Опісля відбулася сумівська забава до пізньої ночі, оркестра з Клівленду під управою п. Петра Гупаловського приграбала до танків.

Д. Затварницький

Честер, Па.

ЗАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ УККА

22-го травня відбулися Річні Загальні Збори Відділу УККА. По відчитанню звіту Контрольної Комісії п. Михайлів Іван, як голова зголосив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі. Внесок прийнято одноголосно і приступлено до вибору нової Управи, зі слідуючим вислідом: голова — інж. Шевченко Сергій, заступник — Кий Василь, секретар для української мови — Мінчак Евстахій, секретар для англійської мови — Єдинак Софія, скарбник — Процишин Іван, його заступник— Кобрин Атанас. Збірщики — Бориславський Микола, Гілевич Микола і Благітка Катерина. Культурно освітній референт — Мінчак Дмитро. Організаційні референти — Пастушок Василь, Стельмах Богдан і Яцик М. Контрольна Комісія — Михайлів Іван, Татарів Анна і Крамар Володимир. Суд — Чабан Іван, Новак Василь і Бродич Петро. Список нової Управи одноголосно прийнято. Порушено справу збірки Національного Датку, щоб його приспішити і посилити. Вибрано двох делеґатів на 9-ий Конґрес УККА, а саме: голова Від. УККА і заступник. — На закінчення Загальних Зборів Михайлів Іван, побажав новій Управі гарних успіхів в праці. Голова Відділу подякував приявним членам за участь і закрив збори.

Евстахій Мінчак
секретар

Кентон, Огайо

СВЯТО МАТЕРІ

Парохіяльна школа українознавства влаштувала Свято Матері 8-го травня. Учні та учениці під керівництвом учителів зібрались о год. 6-ій в церковній залі, щоб віддати пошану та виявити свою любов своїм матерям.

Свято почалось молитвою-піснею у виконанні дітей двох нижчих кляс школи українознавства.

Реферат про українську Матір і про Небесну Неньку, Пречисту Матір, Опікунку українського народу виголосив проф. Волод. Яцикевич.

Виконавцями мистецької програми були всі учні й учениці школи. Після виведення сценки „Три Мами" нашими найменшими, деклямували: Оля Содук, Люба Бабич, Христина Панасюк і Карло Івануса.

Прикрасою Свята були по мистецьки виконані сольові й збірні народні танки. Сольові: Анета Скуб'як, Наталка Панасюк і збірні: К. Івануса і сестри Маланій та аркан у виконанні учениць УП-мої кляси: Христини Панасюк, Христини Маланій, Марусі Маланій і Стефи Бабійчук.

Бурею оплесків нагородили учасники Свята виконавців комічної сценки „Кумошки", яку відіграли сміло та вдало К. Максим, А. Панасюк, О. Бабич і Г. Бура.

Захоплення викликав виступ Інґи Меллер, уч. I кл. з вправами паличкою до такту музики.

Приявні з приємністю приглядались і слухали, як діти двох нижчих і двох вищих кляс по мистецьки виконували окремі точки програми в честь своїх матерей.

Завдяки жертвенній праці вчительок школи п. А. Олексин і п. А. Скуб'як та співпраці з учителями й директором школи Всч. о. д-р Пелліхом Свято пройшло з успіхом.

На закінчення програми діти рідної школи відспівали пісню „О, Україно" та „Многая Літа" своїм Матерям.

Окремі точки програми заповідав інж. Юзьків, який наприкінці подякував виконавцям програми, вчителям та всім приявним за участь у Святі Матері.

Волод. Яцикевич

ВІСТІ СФУЖО

80-ліття голови СФУЖО.

Управа СФУЖО відмітила святочними сходинами 2-го квітня у Філядельфії 80-ліття голови СФУЖО п. Олени Залізняк. Після тримісячного побуту у Філядельфії, де є канцелярія СФУЖО, п. голова поїхала до Монтреалю в Канаді.

У Філядельфії вона брала участь у нарадах Управи СФУЖО, засіданнях Редакційної Колеґії бюлетеню „Українка в Світі". Програмової Комісії Ради Дошкілля і Культ-Освітньої Комісії СФУЖО в Ню Йорку. Була почесною гостею на імпрезах СУА і на святі з нагоди 10-ліття смерти О. Кисілевської, першої голови СФУЖО, на якому перебрала від Радної міста Дітройту і меценатки україн. культури п. Марусі Бек дарунок — портрет О. Кисілевської, виконаний мистцем М. Дмитренком.

Конвенція Ген. Федерації Жіночих Клюбів.

СФУЖО стала, після довгих заходів, членом Міжнародного Сектора Генеральної Федерації Жіночих Клюбів. На Конґресі Генеральної Федерації Жіночих Клюбів, який відбувається 5-10 червня ц. р. в Шикаґо, буде делеґаткою СФУЖО п. Олена Лотоцька, містоголова СФУЖО і почесна голова СУА. Українська делеґатка матиме змогу зложити на пленумі звіт з діяльности СФУЖО.

Конференція СФУЖО в Південній Америці.

З ініціятиви Управи СФУЖО відбудеться восени цього року в Куритибі в Бразилії чергова Континентальна Конференція СФУЖО з участю представниць Українських Жіночих Організацій Бразилії, Арґентини і Венесуелі та делеґатки Управи СФУЖО. Для підготови Конференції вибраний Комітет, що його очолила містоголова СФУЖО на Південну Америку п. Ольга Горачук. Осідок Комітету є в Куритибі в Бразилії.

Рада Дошкілля.

Рада Дошкілля, централя установ українського дошкільного виховання, заснована на Сесії Дошкілля в Торонті, 15-16 травня 1965 р., яка відбулася з ініціятиви Комісії Української Виховної Системи в Діяспорі і Виховної Референтури СФУЖО — проголосила свій склад: голова — К. Паліїв, Торонто, заступниця голови — мґр І. Пеленська, Філядельфія, секретар — М. Мельник, Торонто. Представники країн: Австралія — п-ні О. Фітьо, Маклід, Англія — п-ні У. Андрущенко, Лестер, Канада — п-ні М. Завадівська, Торонто, Німеччина — п-ні О. Яримович, Мюнхен, ЗДА — п-ні мґр І. Пеленська, Філядельфія.

Президія Ради Дошкілля діє в Торонті, а з двох Комісій Ради Дошкілля, Програмова працює у Філядельфії, а Посібників у Торонті.

З життя Складових Організацій СФУЖО.

1. Організація Об'єднання Українських Жінок Німеччини відбула річний Делеґатський З'їзд, 19 березня в Мюнхені з участю 21-ої делеґатки Відділів із 10 клітин ОУЖ з різних місцевостей Німеччини. Гостем З'їзду була п. Анна Сапрун, голова Українського Жіночого Союзу в Австрії та п. Оксана Дучимінська зі ЗДА.

Нову Управу ОУЖ очолила п. Любомира Чайковська, а Контрольну Комісію п. Ольга Штайнер. Уступаючій голові доц. О. Сулимі-Бойко у признанні заслуг за довголітню працю, З'їзд ухвалив почесне членство ОУЖ.

2. Управа Союзу Українок Австралії почала видавати свій орган, циклостилевий квартальник „Наше Слово". Досі вийшло три числа. Останнє число за січень-лютий-березень має 50 сторінок, у цьому 12 сторінковий додаток з матеріялами зі Святочного Крайового З'їзду СУА в Мельбурні. „Наше Слово" виходить у Сіднеї за редакцією п. Люби Гордієвої, пресової референтки СУА.

ПРЕСОВА РЕФЕРЕНТУРА СФУЖО

Шикаґо, Ілл.

АКАДЕМІЯ НА ПОШАНУ СВ. П. ГОЛОВНОГО ОТАМАНА СИМОНА ПЕТЛЮРИ

22-го травня в Авдиторії Школи Шопена в Шикаґо відбулась Академія - Концерт присвячена Симонові Петлюрі, влаштована заходами Союзу Українських Ветеранів в ЗДА при співучасті Міжкомбатантського Камітету.

Академія пройшла успішно і належно вшановано Головного Отамана Симона Петлюру.

Заля була виповнена вщерть присутніми. Перед сценою на окремому столику лежала маска замордованого Вождя України. До символічного звіту на коридорі школи ставились молодечі організації з прапорами і комбатанти. Звіт прийняв генерал полковник П. Шандрук в асисті генерал-хорунжого Й. Мандзенка і полковника В. Філоновича.

Концерт почато відспіванням українського і американського гимнів, п. Ліліян Опихaною в супроводі духової оркестри СУМА.

Оркестра СУМА під дир. М. Голіяна, осередку ім. Павлушкова відіграла марш „Слава Отаману". В коротких сильних словах наступило відкриття і вступне слово секретаря інж. Степана Ґоляша.

В 17-хвилинному рефераті генерал - полковник П. Шандрук підкреслив ролю й значення в українському народі Симона Петлюри, підкреслюючи його слова: „Кров пролита за Батьківщину, ніколи не засихає"

Ансамбль бандуристів ОДУМ-у під проводом Гр. Китастого виконав: „Чуєш, брате мій", „Думу про Петлюру", „Марш", (муз. Г. Китастого).

В дальшій частині концерту відспівано „Плавай лебедоньку" — Стеценка, та „Усусусе, не сумуй" слова Т. Овечка, муз. В. Шутя. Співала п. Ліліян Опихана при акомпаніяменті В. Шутя.

Камерний співак п. Любомир Мацюк виконав дві пісні; Яніна Шална співала по-литовськи і по-українськи при акомпаніяменті п. Іди Петкус.

В співі „Соловейко" вона перетворилась в соловейка, вібрації її кольоратурного сопрано відзначилися багатою технікою, а милий спосіб передавання захоплював глядачів.

Прикрасою вечора був виступ члена Метрополітенської Опери литовця, баритона п. Алгірдаса Бразіса, який виконав по-українськи „Гетьмани". Пан Алгірдас Бразіс мав нагоду показати свій чудовий баритон в „Молитві вояка" при акомпаніяменті проф. Шутя.

Пані Галина Андреадіс виконала: „Ой у полі тихий вітер віє", „Ой матінко, голубонько" і „Засумуй трембіто". Акомпаніював проф. Шуть. Співачку викликали без кінця, аж вона мусіла перепросити, покликаючись на втомлення після подорожі.

Закінчив Академію мішаний хор „Сурма" під орудою проф Трухлого.

Хор виконав: „Для всіх Ти мертва і смішна", „Привіт Батьківщині" і „Живи Україно".

Хотілося б всім організаторам скласти якнайсердечнішу подяку — і це робимо.

В. З.

Нюарк, Н. Дж.

ТРИСТАЛІТТЯ МІСТА НЮАРКУ

Заходами міської Управи та культурних кол і організацій етнічних груп урочисто відсвятковано 18-го травня тристалітню річницю заснування цього міста. Організацію участи українців в цьому ювілею перебрала на себе Управа Відділу Українського Конгресового Комітету для Нюарку й околиці.

Завдяки співпраці Управи Української Католицької Парохіяльної Школи та Управ молодечих організацій СУМА і Пласту та ОДУМА українська громада запрезентувала себе перед масами глядачів — чужинців якнайкраще.

Вирушаючи в парадний похід, українська молодь уставилася в колону в такому порядку: на чолі сумівці в одностроях маршували з американським прапором, за ними пластуни в уніформах з українським національним прапором та в третіх рядах йшли пластунки в одностроях із транспарентом із синього полотна, на якому виднів напис в золотих буквах „Українці". В дальшому йшли члени ОДУМ в одностроях, пластунки в одностроях, пластуни і сумівці в гуцульських одностроях, шкільна молодь в народних строях, молодші юначки СУМА в народних строях, старші юначки СУМА в народних строях. Похід почався о год. 1-ій. Наша група в порівнанні до інших була одною із великих та завдяки вмілому уставленні вона зайняла довжінь в поході на приблизно два бльоки. Публіка весь час гараче оплескувала здисципліновану нашу молодь та красу різнобарвних наших національних строїв. Дуже часто можна було почути захоплення українськими строями.

Організацію походу з рамени Відділу УККА займався інж. Олексій Данчук. Опікунами від СУМА були В. Ціорпіта і М. Заверуха, від Пласту інж. Роман Вовчук і Зенко Цибик, а парохіяльну школу заступала учителька пані Юлія Добош. Українська громада цінить їх труд, бо дехто з них залишив свою денну працю, бо це був робочий день.

В. П.

● На цвинтарі Сюрезн під Парижем відбулась церемонія у честь американського сержанта Лоренса Р. Келлі, який перший вступив до визволеного американцями Парижу 25 серпня 1944 р., але згинув від ран, коли один француз, взявши його за німця, обстріляв його „джіп". Щорічна приватна церемонія, яка відбувалась в честь Келлі у центрі Парижу під Інвалідами, в цьому році не відбулась внаслідку заборони державних властей. Але на церемонію на згаданому цвинтарі, де похоронені 1.500 американських вояків, прибуло 1.500 французів, замість 150, які звичайно були під Інвалідами: це був протест проти антиамериканської політики де Голля. Організатором цих щорічних церемоній у честь Лоренса Келлі є парижанка Марсель Томас, яка опікувалась раненим і була при його смерті.

Дітройт, Миш.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР „СЛОВА"

Останні роки, від часу, коли „заспав" Літер.-Мистецький Клюб у Дітройті, який колись проявляв кипучу діяльність, літературне і мистецьке життя нашого міста вже не в одних руках, бо різні гуртки і товариства влаштовують вечори, деколи навіть вдатні. Цим разом взялись до того місцеві члени ОУП „Слово" і дали свій Літературний Вечір 1-го травня. Виявилось, що громадянство Дітройту відчуває потребу таких вечорів, бо 200 осіб з'явилось і пильно слідкували за його програмою.

Найбільше зацікавлення викликала поява в Дітройті голови ОУП „Слово" з Ню Йорку, проф. Г. Костюка, якого всі приявні сердечно вітали, уважно вслухувались в його цікаву доповідь і з жалем прощали. Проф. Г. Костюк говорив на тему „Батьківщина, еміграція і література". Тему нав'язав доповідач до одної зустрічі з підсовєтським українським письменником, який обстоював тезу, що на еміграції не може існувати українська література, покликаючись на старогрецький міт про Антея, який тільки чувся дужим, коли доторкався рідної землі.

Про існування української літератури на еміграції, рівнорядної до літератури в Україні, проф. Костюк мав стільки доказів з іменами й творами, що кожного вдовольняло. Доповідач дав аналізу трьох частин еміґраційної літератури, прози, поезії і літературної критики, згадавши важніших письменників і їх творчість, та закінчив даними про діяльність „Слова", його протестом перед міжнар. організаціями проти репресій проти українських письменників в Україні.

В другій частині виступали деякі члени „Слова" з місцевих письменників, з яких кожний читав недруковану новелю або оповідання, уривок з повісти, поезії або фейлетон. Були це: С. Парфанович (читала Кат. Потапенко), В. Несторович, Б. Нижанківський (чит. Віра Потапенко), М. Бажанський, О. Зозуля і Е. Козак. В залі не було мікрофону і читання не зовсім доходило до останніх рядів.

Між читанням творів був музичний виступ тріо ансамблю в складі піяністка (М. Терлецька), скрипаль (Марія Кушик) і віольончеліст (Б. Витвицький). Грали вони тричастинний новий твір В. Витвицького, відомого композитора і музикознавця п. н. „Спогад-інтерлюдія, Колискова і Фінал". Цей твір оцінила високо авдиторія рясними оплесками, викликаючи композитора, якого так рідко чути в наших музичних програмах.

Гостя з Ню Йорку проф. Г. Костюка, вітав напочатку Літ. Вечора О. Зозуля і він вів програму. Організаційно причинились до успіху Вечора пані: Д. Бойчук, О. Витвицька, Л. Китаста, І. Кучер і А. Несторович. Крім Літер. Вечора відбулася попереднього дня в „Самопомочі" зустріч членів „Слова" з проф. Костюком, де обговорено спільно професійні справи. Був чайний Вечір, заходом Гуртка Книголюбів, на якому говорив голова „Слова" і де переведено дискусію.

В. Н-вич.

● Державні власті в Пакістані проголосили суворий „кодекс моралі", обов'язуючий в усіх школах, як засіб у боротьбі проти деморалізації між шкільними вихованцями. Заборонено спільні танки й театральні виступи для хлопців і дівчат, заведено строгі приписи щодо одягу дівчат.

ПРОБЛЕМА ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УНР ПІД ТЕПЕРІШНЮ ПОРУ

(Продовження зі стор. 2)

відну назву тієї організації, яка неначе заперечує самозрозумілий факт, що всі українці мусять бути „прихильниками" рідної народоправної держави), щоб дізнатися, наскільки скромними є ті, творені виключно з джерел жертвенности, фонди, на яких спирається Державний Центр УНР за кордоном. Очевидно, що брак фондів тісно пов'язаний із тією щораз гострішою загальною недугою української спільноти в діяспорі, якою є — байдужність до рідної політичної проблематики. Ця байдужність також має свої логічні причини: щораз довша відстань у часі, яка відокремлює нас від рідного краю, — щораз глибше закорінювання в ґрунт нового поселення, — зріст зацікавлення проблемами тієї нової країни поселення, — деморалізуючий вплив добробуту. Однак, в сумі маємо той парадокс, що при всіх голосних патріотичних фразах, виголошуваних з нагоди різних академій, з'їздів і здвигів — нема фондів на запевнення не тільки веґетації гуртка фанатиків ідеї, членів Державного Центру, але й їх дійсної творчої та продуктивної праці. Незалежно від тих невеличких грошових засобів, Державний Центр УНР за кордоном зумів зберегти повну незалежність у своїй політичній дії. І коли українська визвольна проблема стала більш відомою керівним колам західнього світу, то й цьому, безумовно, велика частина заслуги Державного Центру.

Дотепер відбулося п'ять сесій УНРади: перша, як уже згадано 16-20 липня 1948 року, друга 23-27 червня 1949 р., третя 6-12 березня 1954 р., четверта 16-19 березня 1957 р. і п'ята 17-21 листопада 1961 р. Кризи в Державному Центрі УНР за кордоном були хронічним явищем. Ось так, наприклад, померлий недавно інж. Осип Бойдуник писав у „Свободі" з 9 липня 1955 р. у статті „До питання кризи в Державному Центрі УНР": „Виконавчий Орган УНР від 1953 року перебуває в перманентній кризі". Очевидно, що коли тепер Державний Центр утратив свого президента, віце - президента і голову УНРади, то в цій кризі персональний момент вибився на перше місце. Однак, було б нещастям, коли б справа персональної обсади становищ, що осиротіли внаслідок смерти тих мужів, затемнила й відсунула в забуття інші справи: суть діяльности Державного Центру в межах, можливих у добі важкої деконьюнктури, та об'єднання довкола Державного Центру УНР за кордоном всіх конструктивних сил українства в діяспорі.

(Продовження буде)

СПОРТ

редагує В. СОХАН

ФУТБОЛЬНА ДРУЖИНА УСО „ТРИЗУБ", ФІЛЯДЕЛЬФІЯ — ЧЕМПІОН ЗДА НА 1966 РІК

У першому ряді від ліва: К. Яковина, О. Мендез, Дж. Бенітез, І. Ферейра, Г. Вагнер; стоять від ліва: Гр. Літинський, П. Аяля, І. Бородяк, П. Луна, Д. Джуліо, М. Миницей, Р. Ватсон, В. Тарнавський.

„Ч. СІЧ" — „ТРИЗУБ" ГРАЮТЬ В НЮАРКУ

В неділю, 19-го червня, о год. 3.00 по полудні відбудуться в Нюарку на грищі Айронбавнд при Вільсон Евню мистецькі змагання Американської Футбольної Ліги між дружинами „Чорноморської Січі" та „Тризуба" з Філядельфії. Відплатні змагання цих двох українських дружин в грах за першість АФЛіги мають відбутися в пізнішому реченці у Філядельфії.

— о —

„Ч. СІЧ" — К.Л.К. 8:0

Нюарк. — 12 червня вже розпочалися цьогорічні тенісові „баталії". Численні корти, забілили від учасників тенісових змагань. Як в попередніх роках, в багатьох містах - осередках українського спорту, на корти вийшли і українські любителі цього спорту. І ось перша „ластівка", перші традиційні міжклюбові змагання вже відбулися між дружинами Карпатського Лещетарського Клюбу і Чорноморської Січі, на тенісових кортах Айві Гіл в Нюарку. Господарем зустрічі був КЛК, з рамени якого проводив нею Юрій Ломага. Подаємо технічні вислідки цих змагань:

Ч. Січ — КЛК

В. Гук — Ю. Ломага 5:7, 6:2, 6:2.
З. Снилик — З. Маркевич 6:2, 6:4.
Б. Бурачинський — Я. Рожанковський 4:6, 6:1, 6:4
Ю. Карапінка — А. Домарацький 3:6, 6:0, 6:3
Б. Кучинський — А. Пащук 6:4, 6:1
А. Гончаренко — М. Ломага 6:2, 6:0.

Подвійні гри.

Б. Бурачинський, Е. Коляновський — А. Пащук, З. Маркевич 6:4, 6:2
В. Гук, З. Снилик — М. Ломага, Ю. Ломага 6:2, 6:2.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „Ч. СІЧІ"

Управа УСТ „Чорноморська Січ" повідомила усіх своїх членів, спортовців і симпатиків, що Звичайні Річні Загальні Збори Т-ва відбудуться в п'ятницю 24 червня, год. 7.30 веч., у великій залі власного дому при 506-8 18-та Аве в Нюарку.

Мирон Гура, кол. футболіст „Ч. Січі", закінчив успішно Аннапольську Морську Академію і виїхав до Чіле на дальші студії міжнародного права. Після однорічних студій в Чіле на стипендію Фулбрайта Мирон Гура перейде на постійну службу, до військової фльоти ЗДА. Студіюючи в Аннапольській Академії, Мирон Гура продовжував грати футбол в дружині фльоти і в останніх двох роках був вибраний „Ол Амерікен", — тобто членом збірної студентів ЗДА. Молодший брат Мирона, Лев, змагається, як колись його брат, в складі юнацької дружини „Ч. Січі", де він заповідається на доброго футболіста. Обидва молоді „січовики" є синами д-ра Ігора і мґр-а Лідії Гурів, які мешкають в сусідстві новонабутого дому „Ч. Січі", на Сендфорд Аве в Нюарку.

ЧИ ГРАТИМУТЬ ЩЕ „ТРИЗУБ" — „Ч. СІЧ"?

Мистецькі змагання між „Тризубом" і „Чорноморською" Січчю" знову не відбулися. Переговори обох Управ цих українських Товариств не принесли успіху. Плян гор був вже трикратно змінюваний у Американській Футбольній Лізі, і згідно з ним ці перші змагання „Тризуба" та „Ч. Січі" мали відбутися в Нюарку. Склалося однак так, що в дні визначених в Нюарку змагань „Тризубові" припало ще грати фінальні змагання за Чашу ЗДА. Це була неділя, 5-го червня. Управа „Ч. Січі" обстоює на тому, що згідно з останнім календарцем гор АФЛіґи ця перша зустріч обох українських дружин мала бути автоматично пересунена і відбутись тиждень пізніше на тому ж грищі в Нюарку.

Відплатні мистецькі змагання цих дружин мали б опісля відбутися у Філядельфії. Натомість „Тризуб" поставив пропозицію, щоб відбути лише одні змагання між цими двома дружинами і то у Філядельфії. На виїзд до Нюарку „Тризуб" годиться їхати тільки тоді, коли „Ч. Січ" загарантує „Тризубові" суму 600 дол. за ці змагання. На ці вимоги „Тризуба" не погодилася Управа „Ч. Січі", і тепер цю справу має вирішити Екзекутива АФЛіґи.

О. Твардовський

*) Перед випуском цього числа прийшла вістка про рішення АФЛіґи, що перші мистецькі змагання між „Ч. Січчю" та „Тризубом" мають відбутися вже в наступну неділю, 19-го червня в Нюарку.

— о —

ЗМАГУНИ „ТРИЗУБА" ГОСТЯМИ ОСЕЛІ „МАРТА"

Як одну із нагород за здобуття Чемпіонату і Чаші ЗДА футболісти „Тризуба" одержали запрошення на триденний безплатний побут на вакаційній оселі „Марта" біля Керґонксону. Цим щедрим добродієм змагунів „Тризуба" є власник оселі „Марта" п. Ярослав Росола, який цим жестом доказує, що цінить осяг „Тризуба", а змагунів „Тризуба" заохочує до дальших зусиль у наступному сезоні.

Я. Т.

— о —

НОВА УПРАВА СУАСТ - ПІВНІЧ

Загальні Збори СУАСТ - Північ відбулися 21-го травня в домівці „Левів" у Шикаго. У зборах делегатури Української Спортової Централі Америки і Канади на півночі ЗДА взяло участь 14 осіб, які репрезентували УАСТ „Леви" і СК СУМА „Крила" з Шикаго та УСТ „Черник" і два осередки СУМА „Київ" і „Орлик" з Дітройту. Загальними Зборами проводила президія: інж. В. Левицький — голова і П. Головатий — секретар.

Після складення звітів, дискусії над ними та уділення абсолюторії уступаючій Управі вибрано нову Управу СУАСТ - Північ у такому складі: інж. Володимир Левицький — голова, Маріян Заблоцький - заступник голови, Петро Головатий - секретар і фінансовий референт, Ярослав Дикий — організаційний та спортовий референт, інж. Іван Волинець — референт преси і пропаґанди, Богдан Куцан — референт верифікації, Дмитро Баґрій, Карло Малий і Володимир Кметь — члени Контрольної Комісії.

Всі члени Управи, за виїмком останнього члена Контрольної Комісії Володимира Кметя (Клівленд) замешкалі в Шикаго. Тому осідок СУАСТ - Північ перенесено з Дітройту до Шикаго на час наступних двох років.

П. Головатий

Твин-Сіті, Міннесота

ПІДСУМКИ ПРОРОБЛЕНОЇ ПРАЦІ

Підводячи підсумки пророблених роботи за січень-травень хотілося б відмітити, що українська громада не дармувала. Кожна організація, а їх таки досить на цьому терені, продуктивно попрацювали і час їм відпочити тим більше, що відпочинковий сезон відкрився пікніками на українській оселі „Кунлейк" — по нашому тлумаченню на озері „Куниць".

Культурно - Мистецький Клюб оголосив офіційну перерву від 1-го червня до 26 серпня; хор „Дніпро" від 28 червня до 2-го серпня. Міннесота славна тим, що в ній є де відпочити особливо цьогорічна весна гарна навіть для Міннесоти.

Наші студенти успішно закінчують університет і гайскули. Менші діти попишуться на виступах молодих талантів, а Конгресовий Комітет працює без перерви. Його невтомний голова д-р Михайло Козак з членами управи підготовляють виконання наміченої програми.

Тепер на черзі Мистецький Попис Молоді, який відбудеться в суботу 18-го червня о годині 7-ій вечора в залі Українсько - Американського дому 28 Норд-Іст, Друга вул., Міннеаполіс.

Це вперше на терені Міннесоти відбудеться зустріч молодих талантів, членів різних молодечих і церковних організацій між собою і з публікою. Масова присутність наша на цьому фестивалі заохотить до праці.

В пописі беруть участь: Балетна група МУН під керівництвом пані Кіри Царегородської; Балетна група СУМ-а „Черемош" під керівництвом Петра Королевича; Українська балетна група в Твин-Сіті під керівництвом Василя Павлюка; Струнна оркестра СУМ-а під керівництвом Олега Левицького; декляматори і хор при Українській Православній школі — під керівництвом пані Кіри Царегородської; учні школи при Українській Католицькій церкві св. Константина — під керівництвом пані Олени Карп'як-Бенцаль; члени Пластової Станиці в Міннеаполісі і сольовий виступ панни Стефанії Ковальчук. Після мистецького попису танці для молоді.

14-го серпня оголошено Український День в Міннесоті. Сподіваємось на гарну погоду, бо свято відбудеться в „Міннегага" парку, куди з'їдуться всі українці з цілої Міннесоти. Запрошені високодостойні гості, які дали вже згоду прибути і звеличати наш день. Сподіваємось достойного гостя з сусідньої нам країни Канади а також і гостей з Голливуду.

В. Є.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 18-го ЧЕРВНЯ 1966 Р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори В-ва св. Юрія — 239 Відд. від год. 3-4 по пол. в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin. Крім звичайного порядку дня, будеться видавати чеки-дивіденди за 1965 рік. — Д-р В. Галан, предс., М. Ковальчук, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори членів 397 Відд. від год. 3-4:30 попол. в домі Т-ва УАГорожан, 847 Н. Франклін вул. Проситься тих чл., які довжні, вирівняти свої зобов'язання та вплатити чл. вкладки за місяць червень. Збирання вкладок в діляниці Логан: в п'ятницю, 17 червня, від год. 7-8 веч. в домі ЗУАДК-у при 5020 Old York Rd. В околиці 24-ої вул. в суботу, 18 червня, від 11-12 дня в домі Кред. Кооп. „Самопоміч" при 856 Н. 24 вул. Чл. вкладки можна також вплачувати в Кредит. „Самопоміч" на конто 397 Відд. УНС — ч. 2651. — Управа.

СТАПЛЕТОН, Н. Й. Піврічні збори В-ва св. Арх. Михаїла — 211 Відд., точно о год. 7:30 веч. в залі де звичайно. На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії за 6 місяців. Проситься чл. прибути, і вирівняти свої залеглості. — Т. Соколовський, секр.

НЕДІЛЯ, 19-го ЧЕРВНЯ 1966 Р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори С-ва Пресв. Марії — 112 Відд. по другій і третій Службі Божій в церковній залі св. ап. Петра і Павла. — Катерина Люкас, рек. секр.

ЮТИКА, Н. Й. Місячні збори В-ва св. ап. Петра і Павла — 58 Відд. зараз по Службі Божій в церковній залі. На порядку: звіт делегата з 26 Конвенції УНС, плян праці на майбутнє, біжучі справи та побір вкладок. Проситься членство прибути. — Управа.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в кл. ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Секретар.

ПОНЕДІЛОК, 20-го ЧЕРВНЯ 1966 Р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні збори В-ва св. Миколая — 5-ий Відд. о год. 7-ій веч. в авдиторії укр. кат. церкви Чесного Хреста. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — М. Хоманчук, секр.

ТАРЗАН, ч. 5638. Чекають лаються!

Пізніше зі всіх чотирьох компаньйонів стягнули їхні замасковані вбрання. В келії запанували лють і підозра. Хто був зрадником?

Посипалися дикі оскарження. — Одна можливість, і ви вже стаєтеся зажерливі! — бурчав Луміс. — Не я! — бурчав Луміс. — Не я! — відпарував Том. — Ви...

— Не треба змагатися, — перервав вартовий, — король Тотар вже знайде винуватого!